

igazolványt (őstermelői községi bizonyítvány) tud felmutatni, az nem forgalmiadó köteles.

Hogyan — mily módon, azt egységes gyakorlat hijján megállapítani nem tudjuk, kétségtelen azonban, hogy ez az egyéb-ként nem kifogásolható ismérv odamódosult, hogy nem elegendő az őstermelői bizonyítvány, illetve ez sem mentesít, ha boltban, fedett bódében árusítja portékáját az őstermelő. Holott a mondottak szerint ennek teljesen közömbösnek kellene lennie, mert hiszen a termelés mértékét meghaladó árusítás ismérve nem igen lehet az, hogy hol árusítatik az áru.

A 128.989/1924. sz. rendeletben ez az egészen jogosulatlan felfogás diadalra jut. A bolgár kertészekre kimondja a miniszter, hogy az őstermeléssel kapcsolatos, de annak keretét meghaladó és külön üzleti haszon elérésére irányuló kereskedelmi tevékenység az, „mídon termelvényeit nyílt üzlethelyiségben hozza forgalomba”. Ime, így lesz a nyílt üzlethelyiség az a határvonal, amely az őstermeléssel kapcsolatos eladást az annak kereteit meghaladó tevékenységtől elválasztja. Sajnos, ezt az álláspontot a közigazgatási bíróság is osztja. 14.547/923. sz. ítéletében a kertésznek belterjesen, bolgár rendszer szerint való üzését forgalmiadó-mentesnek találja, főként és elsősorban azért, mert az árusítás „nem nyílt üzlethelyiségben, vagy állandó jellegű bódében, hanem a Buza-téren erre a célra kijelölt helyen, a földön... történik. (L. Pénzügyi és Közigazgatási Jog Tára V. kötet 117. oldal.)

Ezt az irányzatot betetőzi azután a fentebb idézett s 1924 június 5-én kelt 74.377/924. VIII. b) sz. pénzügyminiszteri körrendelet. Természetes és magától értetődő, hogy forgalmiadó-köteles az olyan faiskola, kertész, gyümölcs- és zöldségtermelő s virágkertész, akik az említett cikkekkel kereskednek anélkül, hogy őstermelői igazolvánnyal termelői minőségüket igazolni tudnák; ellenben hibáztatandó, a törvény gondolatával ellentétes és a törvénynek természetéből folyó kereskedelemellenes irányzatát még tulozza az a rendelkezés, amely ezeket a termelőket forgalmiadóval sújtja, ha őstermelői igazolvány birtokában és saját termelvényeiket nyílt üzlethelyiségükben, bódéjukban vagy sátrukban árulják.

Három csepp a tengerből. Jelentéktelenek, apró existenciákat sújtanak, kis emberek apró érdekeit sértik. Jelentőségük nem is ebben van. A forgalmiadóval az adójog bevonult az állampolgárok legvitálisabb érdekeit érintő jogi materiába. Egységes kezelése, független bíróság elé való utalása, az eseteknek a szóbeliség és közvetlenség elvei szerint való letárgyalása parancsoló szükségessé vált. Az államnak saját biztonságá s a jogállam megteremtése érdekében nélkülözhetetlen követelmény.

Dr. Huppert Leó.

A bizományi üzletek forgalmi adózása. A bizományi üzletek általános forgalmi adója körül a vitás kérdéseket eldöntő kormányrendelet késése miatt még mindig bizonytalanság uralkodik. Ez a bizonytalanság két irányban is fennáll aszerint, hogy a bizományos megbizójának székhelye a belföldön vagy a külföldön van-e.

A belföldön székhellyel bíró megbizók bizományosainál a pénzügyminiszter 85.654/1923. P. M. számú körrendelet szerint bizományosnak csak az ismerhető el, aki 1. bizományi üzletekkel rendszeresen foglalkozik, 2. ügyleteiről megbizóival kötött szerződése van, 3. bizományi díjait megkötött szerződésé-

ben az elérendő vétel vagy eladási ár meghatározott százalékában, vagy mennyiség szerint meghatározott összegben fixirozta és 4. bizományi díj bevételeit külön bizományi számlán könyveli.

Ezen körrendelet szerint nem volna bizományi üzlet azon üzlet, amelynél a bizományi díj a megbízó által limitált és a bizományos által elért ár közötti differenciában állapított meg. Az utóbbi időben azonban a pénzügyminisztérium gyakorlata a tutto limito üzletet is bizományi üzletnek ismeri el az eladási bizományosokra vonatkozólag. Ennek a feltétele azonban az, hogy a bizományos az általa elért teljes vételárat közölje megbízójával, megbizója ezen teljes összeg után rója le a forgalmiadót és az árkülönbözetben megállapított bizományi díjjal ismerje el a bizományost. A bizományos pedig az árkülönbözet után rója le a maga forgalmiadóját. Ha azonban a bizományos megbízójával nem közli az általa elért teljes vételárat, a lebonyolított üzletet bizományi üzletnek el nem ismeri és ez esetben a forgalmiadó alapja a teljes vételár.

Bevásárló bizományosnál a tutto limito üzletet bizományi üzletnek a pénzügyminisztérium ma sem ismeri el.

Azon esetekben, amikor a megbízó külföldön székhellyel bíró cég, a közigazgatási bíróság (K. B. 7368/1923. P. és a pénzügyminisztérium 212.958/1923. P. M. rendelet a Budapesti Közlöny 1923 május 25-i számában) a bizományost kötelezi, hogy bizományi díjai után fizessen általános forgalmiadót. Ezenfelül azonban tartozik külföldi megbízója helyett az általa a belföldön lebonyolított teljes forgalom után az egyetemleges felelősség alapján a forgalmiadót leróni. A pénzügyminisztériumnak erre vonatkozó rendelete eredetileg 1921 szeptember 1-i hatállyal lépett életbe, annak visszamenőleges hatálya azonban még ezidőszent is fel van függesztve, úgyhogy a rendelet csupán 1923 május 25-e óta van életben.

A pénzügyminisztériumnak a legutóbbi hónapokban kialakult gyakorlata azonban a külföldi cégeket csak akkor tekinti olyanoknak, mint akik a belföldön kereseti tevékenységet folytatnak és így Magyarországon forgalmiadó fizetésére köteleztettek, ha a belföldön raktáruk, üzlettelepük, bizományosok, vagy képviselőjük van. Ha azonban a belföldön csupán ügynőjük van, a belföldi kereseti tevékenység nem forog fenn. Ügynőknek a pénzügyminisztérium gyakorlata azt tekinti, aki pusztán ajánlatokat közvetít és megrendeléseket csupán külföldi cégének előzetes jóváhagyása mellett vagy az utólagos jóváhagyás fenntartásával fogad el.

A társulati adó alapjából az árfolyamkülönbözeti tartalékba helyezett összegek nem vonhatók le. (Közigazgatási bíróság 3547/1925. P. szám.) Az adózó azt vitatja, hogy az árfolyamkülönbözeti tartalékba helyezett összeg nem bír tartalékolás jellegével, hanem az veszteség gyanánt jelentkezik. A vállalat tartozásai között cseh koronában fennálló adósságait a zárlat alkalmával fennálló árfolyamnál alacsonyabban értékelté és a különbözetet árfolyamveszteségi tartalékba helyezte.

Az adóköteles nyereség kiszámításánál az 1922. XXIV. t.-c. 15. §-ának 3. bekezdése az irányadó, amely szerint a 15. §-ban említett leírásokon kívül minden egyéb leírás adóköteles. A törvényben adómentesekként felsorolt leírások között az árfolyamkülönbözet említve nincs. Ennek következtében annak összege az adóalaphoz hozzáadandó.